

Tanja Simons

Ongekend 18^e-eeuws Nederlands

Taalvariatie in persoonlijke brieven

Hoe schreven 'gewone' Nederlanders in de late achttiende eeuw? Daarover is nog niet veel bekend. Onze kennis is voornamelijk gebaseerd op gedrukte teksten die voor het merendeel geschreven zijn door een klein deel van de (mannelijke) bevolking afkomstig uit de elite. Dit proefschrift met een sociolinguïstische invalshoek, zorgt voor een completer beeld van laat-achttiende-eeuws taalgebruik. Daartoe wordt gebruikt gemaakt van oorlogsbuit: een grote hoeveelheid door de Engelsen gekaapte brieven, die vandaag de dag bewaard worden in The National Archives (Kew, Londen).

Voor het onderzoek zijn persoonlijke brieven geselecteerd, geschreven tussen 1776 en 1784 door Nederlanders uit alle rangen en standen. Deze studie naar taalvariatie in de late achttiende eeuw kan gezien worden als een eerste verkenning van dit waardevolle materiaal. De verschijnselen die aan bod komen, zijn dan ook divers van aard: het gebruik van aanspreekvormen, negatie, wederkerigheid en wederkerendheid, de apocope van de sjwa, de apocope van de slot-n, het diminutiefsuffix en de genitief. De verschillende casestudies tonen onmiskenbaar aan dat geschreven taal in de late achttiende eeuw gevarieerder was dan eerder onderzoek op basis van gedrukte werken doet vermoeden. Het sociolinguïstisch perspectief blijkt vruchtbaar te zijn: voor het merendeel van de verschijnselen wordt sociale variatie aangetroffen en daarbij zijn vooral gender en sociale klasse invloedrijke factoren.

Deze dissertatie is van belang voor onderzoekers die werkzaam zijn binnen het vakgebied van de historische sociolinguïstiek en voor iedereen die geïnteresseerd is in achttiende-eeuws Nederlands.

Tanja Simons

Ongekend 18^e-eeuws Nederlands

Taalvariatie in persoonlijke brieven

